

KERK +leven

WEEKBLAD — NUMMER 32 — 9 AUGUSTUS 2006

Strandstoel
Gella
Vandecaveye

blz. 7

Sven en
zijn
speelpleinen

blz. 8

Kluizen
in
Limburg

blz. 16

antwerpen brugge gent mechelen hasselt

CHRISTENEN in de orthodoxie blijken zeer gevoelig voor de vroomheid tot Maria, al vinden ze dat de katholieke dogma's over Maria uit 1854 (onbevlekt ontvangen) en 1950 (ten hemel opgenomen) geen leerstellingen dienen te zijn. Protestantent echter hebben grote bezwaren tegen de katholieke leer over Maria en de devotie tot haar. En vooral tegen beide dogma's.

Bijbeldeskundige Adelbert Denaux: „Protestanten kunnen moeilijk inzien hoe die dogma's gefundeerd zijn op de Schrift en dus voorwerp zijn van goddelijke openbaring en bijgevolg te geloven door iedereen. Voor hen zijn het speculaties die ook niet behoren tot de gemeenschappelijke traditie en dus ingaan tegen de Schrift. De idee dat Maria gevrijwaard is van de erfzonde stelt voor hen het Bijbelse principe in vraag dat in de ogen van God alle schepselen zondig zijn. Waarom dan niet Maria? In de Schrift vinden zij dus veeleer aanwijzingen die tegen dogma's pleiten dan voor.”

Tweede knelpunt vormt de devotie tot Maria en meer bepaald de invocatie, de aanroeping. Professor Denaux: „Dat lijkt protestanten verdacht, omdat dit een aantasting zou zijn van de unieke middelaarsrol van de Christus. Vandaar de grote reserve in protestantse kringen voor de katholieke devotie.”

Bijbelse Maria

Het is dan ook zeer hoopgevend dat, ondanks die indringende bezwaren, het officiële overlegorgaan tussen anglicanen en katholieken (ARCIC) er toch in slaagde een gemeenschappelijke verklaring op te stellen. Denaux, lid van die ARCIC, schetst de krachtlijnen van *Maria. Genade en hoop in Christus*.

„Allereerst besteedden we veel aandacht aan de Bijbel, omdat net daar één van de knopen zit. Zet je alle teksten met betrekking tot Maria op een rijtje, dan kun je niet anders dan tot de slotsom te komen dat je niet trouw kunt zijn aan de Bijbel zonder de figuur van Maria ernstig te nemen. We beperkten ons echter niet tot de teksten die het uitdrukkelijk over Maria hebben. We gingen ook op zoek naar wat we Bijbelse denkpatronen zouden kunnen noemen, patronen van hoop en van genade.”

„Daaruit groeide het inzicht dat die patronen ook gelden voor Maria. Bijvoorbeeld bij de hoop stellen we vast hoe de hele schepping

© Christelijk Museum Estergom/Pietro di Giovanni d'Ambrogio (15de eeuw)

Maria oecumenisch opnieuw geijkt

Toon Osaer

Anders dan in protestantse Kerken neemt in de katholieke traditie de Mariadevotie een belangrijke plaats in, en dat zorgt voor verdeeldheid. Des te opmerkelijker is dus een gemeenschappelijke verklaring van katholieken en anglicanen over Maria. Het feest van Tenhemelopneming van Maria biedt ons de gelegenheid om daarop in te zoomen.

reeds zucht en verlangt naar de eindvoltooiing in Christus, en dat dit ook op een bijzondere manier van toepassing kan zijn op Maria.”

„Dat alles veronderstelt natuurlijk ook eisen aan de manier waarop je de Bijbel leest, de zogenaamde hermeneutiek. Wanneer je een bepaalde letterlijke lezing absoluut stelt, is er weinig kans dat je bepaalde patronen of denkwijzen die zich in de Traditie hebben ontwikkeld, verstaat. Daarom kozen we voor een kerkelijke en oecumenische leesleutel, waarbij alle teksten over Maria werden gelezen tegen de achtergrond van het Oude Testament en in het licht van de 'Traditie', benadrukt de rustend hoogleraar aan de K.U.Leuven.

Uit de marge

Het tweede deel van *Maria. Genade en hoop in Christus* belicht Maria in de christelijke Traditie. Men probeert aan te tonen hoe de leer over Maria in de eerste eeuwen christologisch was gemotiveerd. Anders gezegd, zei men iets over Maria, dan was het om de orthodoxe leer over Christus veilig te stellen. „Voorbeelden? Jezus' geboorte uit Maria toont zijn ware mensheid, zijn maagdelijke geboorte zijn goddelijke identiteit en de Mariatitel Moeder Gods is een soort bevestiging van de eenheid van de mensheid en goddelijkheid in Christus.”

„We diepten ook de latere traditie uit en stelden vast dat beide gemeenschappen, katholieken en anglicanen, in de negentiende en twintigste eeuw een evolutie doormaakten die leidt tot een 'heraanvaarding' van de traditie. Door omstandigheden waren bepaalde aspecten van de traditie naar de marge gedreven, maar die worden nu opnieuw aanvaard. Bij de enen door de extremen van de Reformatie af te zwakken en Maria meer plaats te gunnen, bij de katholieken door de Mariologie opnieuw te plaatsten in haar christologische en ecclesiologische context.”

Het derde deel handelt dan meer specifiek over de twee mariale dogma's, terwijl het laatste hoofdstuk is gewijd aan Maria in het leven van de Kerk. „Daarbij houden we een soort Bijbels pleidooi waarbij we stellen dat de aanroeping van Maria en de heiligen in het kader van de gemeenschap van de heiligen niet tegen de Schrift ingaat. Het is een pleidooi voor de blijvende rol van Maria in het leven van de Kerk en de christen, zonder dat we daarom het unieke middelaarschap van Christus willen aantasten.”